ZAMONAVIY ILM-FAN VA INNOVATSION TADQIQOTLARDA NATIJALAR MUHOKAMASI

XXIV-RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY KONFERENSIYA

YAKUNLARI BO'YICHA ILMIY ISHLAR TO'PLAMI

Issue - 10(2026) Available at www.uznauka.uz

ПРОКУРАТУРА ОРГАНЛАРИ ФАОЛИЯТИНИ ХАЛҚАРО СТАНДАРТЛАР АСОСИДА ТАШКИЛ ЭТИШ ЗАРУРАТИ

Сафаев Мансур Илхомжонович

Ўзбекистон Республикаси Ҳуқуқни муҳофаза қилиш академияси мустақил изланувчиси

Электрон почта: ilmiyizlanuvchi@gmail.com

Аннотация. *Мазкур мақолада прокуратура органлари фаолиятининг халқаро-ҳуқуқий стандартлари, уларнинг шаклланиши ва ривожланиши ҳамда миллий қонунчиликка имплементация қилиниши масалалари таҳлил қилинган. Хусусан, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ва Халқаро прокурорлар ассоциацияси томонидан қабул қилинган халқаро ҳужжатларда прокурорларнинг ҳуқуқий мақоми, касбий мустақиллиги, ҳуқуқ ва мажбуриятлари, шунингдек, инсон ҳуқуқ ва эркинликларини таъминлашга доир талаблар ўрганилган. Прокуратура органларининг жиноятчиликка қарши курашиш, трансмиллий ва уюшган жиноятларнинг олдини олиш ҳамда халқаро-ҳуқуқий ҳамкорликни ривожлантиришдаги ўрни ёритилган. Шунингдек, прокурорларнинг касбий фаолиятига ноқонуний аралашувларнинг олдини олиш, уларнинг мустақиллиги ва шахсий хавфсизлигини таъминлашга қаратилган халқаро кафолатларнинг ҳуқуқий аҳамияти очиб берилган. Таҳлил натижасида прокуратура органлари фаолиятининг халқаро стандартларини миллий қонунчиликка жорий этиш ва уларни амалий фаолиятда қўллашнинг қонун устуворлиги ҳамда инсон*

ҳуқуқларини таъминлашдаги аҳамияти юзасидан хулосалар шакллантирилган.

Калит сўзлар: *прокуратура органлари, халқаро-ҳуқуқий стандартлар, инсон ҳуқуқлари, прокурорнинг ҳуқуқий мақоми, прокурор мустақиллиги, касбий масъулият, халқаро-ҳуқуқий ҳамкорлик, жиноятчиликка қарши курашиш, Халқаро прокурорлар ассоциацияси, прокурор фаолиятининг кафолатлари, миллий қонунчилик, қонун устуворлиги.*

НЕОБХОДИМОСТЬ ОРГАНИЗАЦИИ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ОРГАНОВ ПРОКУРАТУРЫ НА ОСНОВЕ МЕЖДУНАРОДНЫХ СТАНДАРТОВ

Сафаев Мансур Илхомжонович

Независимый соискатель Правоохранительной академии Республики Узбекистан

Электронная почта: ilmiyizlanuvchi@gmail.com

Аннотация. В статье анализируются международно-правовые стандарты деятельности органов прокуратуры, их формирование и развитие, а также вопросы их имплементации в национальное законодательство. В частности, изучены требования международных документов, принятых Организацией Объединенных Наций и Международной ассоциацией прокуроров, к правовому статусу прокуроров, их профессиональной

независимости, правам и обязанностям, а также к обеспечению прав и свобод человека. Освещена роль органов прокуратуры в борьбе с преступностью, предупреждении транснациональных и организованных преступлений и развитии международно-правового сотрудничества. Раскрыто правовое значение международных гарантий, направленных на предотвращение незаконного вмешательства в профессиональную деятельность прокуроров, обеспечение их независимости и личной безопасности. По итогам анализа сформулированы выводы о значении внедрения международных стандартов деятельности органов прокуратуры в национальное законодательство и их применения на практике для обеспечения верховенства закона и прав человека.

Ключевые слова: органы прокуратуры, международно-правовые стандарты, права человека, правовой статус прокурора, независимость прокурора, профессиональная ответственность, международно-правовое сотрудничество, борьба с преступностью, Международная ассоциация прокуроров, гарантии деятельности прокурора, национальное законодательство, верховенство закона.

THE NEED TO ORGANIZE THE ACTIVITIES OF PROSECUTION AUTHORITIES ON THE BASIS OF INTERNATIONAL STANDARDS

Safaev Mansur Ilkhomjonovich

ZAMONAVIY ILM-FAN VA INNOVATSION TADQIQOTLARDA NATIJALAR MUHOKAMASI

XXIV-RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY KONFERENSIYA

YAKUNLARI BO'YICHA ILMIY ISHLAR TO'PLAMI

Issue - 10(2026) Available at www.uznauka.uz

Independent researcher, Law Enforcement Academy of the Republic of Uzbekistan

E-mail: ilmiyizlanuvchi@gmail.com

Abstract. This article analyzes the international legal standards governing the activities of prosecution authorities, their formation and development, as well as their implementation in national legislation. In particular, it examines the requirements set out in international instruments adopted by the United Nations and the International Association of Prosecutors concerning the legal status of prosecutors, their professional independence, rights and duties, and the protection of human rights and freedoms. The role of prosecution authorities in combating crime, preventing transnational and organized crime and developing international legal cooperation is highlighted. The article also reveals the legal significance of international guarantees aimed at preventing unlawful interference in the professional activities of prosecutors and ensuring their independence and personal safety. Based on the analysis, conclusions are drawn on the importance of incorporating international standards of prosecutorial activity into national legislation and applying them in practice to uphold the rule of law and human rights.

Keywords: prosecution authorities, international legal standards, human rights, legal status of the prosecutor, prosecutorial independence, professional responsibility, international legal cooperation, combating crime, International Association of Prosecutors, guarantees of prosecutorial activity, national legislation, rule of law.

КИРИШ. Глобаллашув даврида бутун дунёда жамият ҳаётининг кўплаб жабҳаларида, иқтисодиётда, сиёсатда, тиббиётда, таълим соҳасида, шу жумладан ҳуқуқий соҳада интеграция жараёнлари кузатилмоқда, бунинг натижасида турли давлат органлари, таълим, тиббиёт ва бошқа муассасалар фаолияти учун кўплаб “ягона қоидалар, протоколлар, стандартлар, шаблонлар” шакллантирилади. Масалан, халқаро ҳуқуқда одил судловни амалга оширишнинг халқаро стандартлари, ҳуқуқбузарларга нисбатан муомаланинг халқаро стандартлари, ҳуқуқ-тартиботни сақлаш бўйича мансабдор шахслар томонидан куч ва ўқ отар қуролни қўллашнинг халқаро стандартлари ва бошқалар пайдо бўлди. Шуни таъкидлаш керакки, халқаро стандартлар бир кечада пайдо бўлмаган, уларнинг шаклланиши ва ривожланиши бутун инсониятнинг узоқ тарихи давомида кечган, ва баъзида инсон ва фуқаронинг ҳуқуқ ва эркинликларининг оммавий ва қўпол бузилиши билан боғлиқ эди.

Ваҳоланки, инсон ҳуқуқлари халқаро нормалар ва миллий қонунчилик ҳужжатлари билан ҳимояланган бўлиб, бу юридик ҳимоя ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар фаолиятининг барча жабҳалари, хусусан прокуратура органларига ҳам тааллуқлидир. Инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилиш ва уларга риоя қилиш прокуратура органлари ишининг муҳим қисми, дейиш мумкин, чунки улар ўз вазифаларини бажараётганда инсон ҳуқуқларини нафақат ҳурмат қилиши, балки уларни фаол ҳимоя қилишлари ҳам зарур. Бундан ташқари, демократик ҳуқуқий давлатларда ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларнинг самарали иши, уларнинг инсон ҳуқуқларига қай даражада ҳурмат қилиши ҳамда уларга риоя этишига боғлиқ. Яъни, ҳуқуқни муҳофаза

қилувчи органлар ва фуқаролар ўртасидаги муносабат, инсон ҳуқуқларининг ҳокимият томонидан муҳофаза қилиниш даражаси демократик жамият кўрсаткичи ҳисобланади.

Афсуски, дунёнинг аксарият давлатлари тарихида давлатнинг ўзи, унинг давлат органлари ва мансабдор шахслари инсон ҳуқуқ ва эркинликлари поймол этилаётган, тинчлик, инсониятга қарши жиноятлар ва ҳарбий жиноятлар субъекти бўлган қора саҳифаларни учратиш мумкин. Иккита жаҳон уруши даҳшатлари ва фожиалари, ғайриинсоний қийноқлар, зўравонликлар, тиббий тажрибалар, айниқса аёллар ва болаларга нисбатан қўлланилиши, бутун халқларнинг фақат маълум бир миллат, динга мансублик асосида йўқ қилиниши, ҳарбий асирлар ва маҳбусларга нисбатан ғайриинсоний муносабатда бўлиш, бўғувчи ва заҳарли газлар ва бошқа тақиқланган уруш воситалари ва усулларидан фойдаланиш, норозиликни бостириш ва давлат идоралари томонидан бошқа ваҳшийликларни содир этиш учун турли жазоловчи органларнинг ташкил этилиши бутун инсониятга инсон ҳаётининг қадри ва аҳамиятини кўрсатди.

Иккинчи жаҳон уруши натижасида нацистлар Германияси раҳбарлари устидан Нюрнберг трибуналининг ўтказилиши, 1945 йилда Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг ташкил этилиши бутун инсоният тарихида, хусусан, ҳуқуқшунослик тарихида ўзига хос бурилиш нуқтаси бўлган воқеага айланди. Иккита жаҳон уруши даҳшатлари ва фожиаларини бошидан кечиргандан кейингина инсоният инсоннинг асосий ҳуқуқ ва эркинликларини халқаро миқёсда мустаҳкамлаш зарурлигини англаб етди.

АСОСИЙ ҚИСМ (МУҲОКАМА ВА НАТИЖА). Тадқиқотлардан бирида таъкидлаб ўтилганидек, “1948 йилдан сўнг қабул қилинган 90 дан ортиқ миллий конституциялар ўзида декларация қоидаларини акс эттиради ва (ёки) унинг таъсири остида мазкур қоидалар киритилган” [1], шу муносабат билан инсон ҳуқуқлари ва эркинликларини ирқи, жинси, тери ранги, миллатидан қатъи назар, барчанинг қонун олдида тенглиги, холис одил судлов, мудофаа ҳуқуқи, шахсий дахлсизлик ҳуқуқлари, уй-жой, ёзишмалар, музокаралар ва ҳоказолар белгилаб берувчи умуминсоний конвенциялар ва декларациялар қабул қилинди, бу жиноий иш юритиш соҳасида асосий ҳуқуқий кафолатлар сифатида хизмат қилиб, давлат органларининг шахс ва унинг ҳуқуқларига нисбатан ўзбошимчаликларига йўл қўйилмаслиги зарурлигини кўрсатди. БМТ ва минтақавий тусдаги бошқа халқаро ташкилотлар доирасида ишлаб чиқилган инсон ҳуқуқлари ва эркинликларини ҳимоя қилиш бўйича халқаро универсал қоидалар ичида БМТ Бош Ассамблеясининг 217 А (III) резолюцияси билан қабул қилинган ва 1948 йил 10 декабрда эълон қилинган Инсон ҳуқуқлари умумжаҳон декларацияси [2] ва БМТ Бош Ассамблеясининг 1966 йил 16 декабрдаги резолюцияси билан қабул қилинган ва 1976 йил 23 мартда кучга кирган Фуқаролик ва сиёсий ҳуқуқлар тўғрисидаги халқаро пакт [3], БМТ Бош Ассамблеясининг 1966 йил 19 декабрдаги резолюцияси билан қабул қилинган Фуқаролик ва сиёсий ҳуқуқлар тўғрисидаги халқаро пактнинг факультатив протоколи [4], БМТ Бош Ассамблеясининг 1989 йил 15 декабрдаги резолюцияси билан қабул қилинган Фуқаролик ва сиёсий ҳуқуқлар тўғрисидаги халқаро пактнинг ўлим жазосини бекор қилишга

қаратилган иккинчи факультатив протоколи [5] етакчи ўринни эгаллайди. Шунингдек, 1984 йилги Қийноқлар ҳамда муомала ва жазолашнинг бошқа шафқатсиз, ғайриинсоний ёки қадр-қимматни камситадиган турларига қарши Конвенция [6], БМТ Маҳкумлар билан муомала қилишнинг минимал стандарт қоидалари [7] (1955 йилда БМТнинг жиноятчиликнинг олдини олиш ва ҳуқуқбузарлар бўйича Конгресси томонидан қабул қилинган ва БМТ 1957, 1977, 1984 йилларда ўтказилган Иқтисодий ва Ижтимоий Кенгаши томонидан тасдиқланган), Ҳар қандай шаклда ушлаб туришга ва қамоқда сақлашга дуч келган барча шахсларни ҳимоя қилиш тамойиллари мажмуи [8] (БМТ Бош Ассамблеясининг 1988 йилдаги резолюцияси билан қабул қилинган), 1990 йилги Қамоққа олиш билан боғлиқ бўлмаган чоралар бўйича БМТнинг минимал стандарт қоидалари [9], Балоғатга етмаган болаларга нисбатан одил судлов юритишга доир минимал стандарт қоидалар [10] (“Пекин қоидалари”) (1990 йилдаги Жиноятчиликнинг олдини олиш ва ҳуқуқбузарларга муносабат бўйича БМТ Конгресси томонидан қабул қилинган), 1950 йил Инсон ҳуқуқлари ва асосий эркинликларини ҳимоя қилиш тўғрисидаги конвенциялар ва уларнинг 1-12-сонли баённомалари ва бошқа минтақавий даражадаги ҳужжатлар, Мансабдор шахсларнинг ҳуқуқ-тартиботни сақлаш бўйича куч ва ўқ отар қуролларни қўллашнинг асосий тамойиллари [11] (Гаванада 1990 йил 27 августдан 7 сентябргача бўлиб ўтган БМТнинг Жиноятчиликнинг олдини олиш ва ҳуқуқбузарларга муносабат бўйича саккизинчи Конгрессида қабул қилинган), ва бошқалар. Шундай қилиб, инсон ҳуқуқ ва эркинликларини ҳурмат қилиш, уларни ҳимоя қилиш ва қўриқлаш, шаъни ва қадр-қимматини эъзозлаш барча давлат органлари,

жумладан, Ўзбекистон Республикаси прокуратураси фаолиятининг асосий йўналишига айланди, бу Ўзбекистон Республикаси миллий қонунчилигида ўз ифодасини топган.

Бундан ташқари, тавсиявий характерга эга бўлган, бевосита прокуратура органлари фаолиятига тегишли бўлган қуйидаги халқаро ҳуқуқий ҳужжатларни келтириб ўтиш мумкин:

Прокуратура ходимларининг касбий масъулияти стандартлари ва асосий мажбуриятлари ва ҳуқуқларининг Декларацияси [12];

БМТ Бош Ассамблеясининг “Прокуратура органларининг поклиги ва виждонлилигини ошириш ва салоҳиятини ривожлантириш орқали қонунийликни мустаҳкамлаш” резолюцияси [12];

Суд таъқибини амалга оширувчи шахслар фаолиятига тааллуқли тамойиллар [13];

Ҳуқуқ-тартиботни таъминловчи мансабдор шахсларнинг хулқ-атвор кодекси [14];

Ҳуқуқ-тартиботни таъминловчи мансабдор шахслар томонидан куч ва ўқ отиш қуролини қўллаш бўйича БМТ асосий тамойиллари [11].

Юқоридаги ва бошқа кўплаб халқаро ҳужжатлар суд ва ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар, жумладан, прокуратура фаолияти учун зарурий ва ажралмас асос, фундамент бўлиб хизмат қилмоқда.

Қолаверса, бугунги кунда бутун дунёда хавф-хатар ва зиддиятлар, трансмиллий таҳдидлар тобора ортиб бораётгани халқаро ҳамкорликни янада кучайтиришни тақозо қилмоқда. БМТ Гиёҳвандлик ва жиноятчилик бўйича бошқармаси (кейинги ўринларда UNODC деб юритилади) маълумотларига кўра бугунги кунда халқаро миқёсда трансмиллий (28,5 %) ва уюшган жиноятчилик (26,3 %), шунингдек кибер (18,4 %) ва иқтисодий жиноятларнинг (26,8 %) ортиши ҳам кузатилмоқда [15].

Жаҳонда жиноят ишлари бўйича халқаро ҳамкорлик доирасида жиноятларни аниқлаш, тергов қилиш ва олдини олиш масаласи энг долзарб масалалардан бири ҳисобланади. Хусусан, МДҲ иштирокчи-давлатларининг Бош прокурорлари мувофиқлаштирувчи Кенгаши маълумотларига асосан, мазкур минтақада 2020 йил биринчи чоракнинг ўзидаёқ қарийб 800 мингта жиноят рўйхатга олинган. Шу жумладан, мазкур кўрсаткич 2019 йил худди шу давр учун давлатлар кесимида Ўзбекистон Республикаси, Озарбайжон, Арманистон, Россия Федерациясида 4-70 % ўсиш даражасини ташкил этган [15].

Республикамизда сиёсий барқарорликни, тинчлик ва миллатлараро ҳамжиҳатликни таъминлаш, жиноятчиликка қарши кураш ва унинг олдини олишда халқаро ҳамкорликнинг самарали механизмларини йўлга қўйиш йўналиши бўйича Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси томонидан муайян ишлар амалга оширилмоқда. Ўзбекистон Республикаси Президенти Ш.М. Мирзиёев таъкидлаганларидек: “Прокуратура органлари қонунлар ижросини назорат қилишга масъул” ва прокуратуранинг асосий фаолият

йўналишларидан бири бу халқаро-ҳуқуқий ҳамкорликдир, чунки прокуратура хорижий давлатлар ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлари билан жиноий-ҳуқуқий соҳада ҳам, бошқа йўналишларда ҳам ҳамкорликни амалга оширади.

Хусусан, “жиноятчиликка қарши кураш ва ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш тизимини такомиллаштириш борасидаги фаолиятни мувофиқлаштиришнинг самарадорлигини ошириш, коррупция, экстремизм ва терроризмга, уюшган жиноятчиликнинг бошқа шаклларига қарши курашиш бўйича ташкилий-амалий чораларни кучайтириш” [16] юзасидан аниқ вазифалар белгиланган. Буларнинг барчаси жиноятчиликка қарши кураш соҳасида Ўзбекистон Республикаси прокуратура органларининг халқаро-ҳуқуқий ҳамкорлигининг ташкилий ва ҳуқуқий асосларини, жумладан прокуратура органлари фаолиятининг халқаро стандартларини миллий қонунчиликка янада кенг жорий этиш заруратини талаб этади.

Шуни алоҳида таъкидлаш жоизки, прокуратура органлари фаолиятининг халқаро стандартлари прокуратура функцияларини амалга оширишда халқаро йўналиш бўлиб хизмат қилади. Ҳозирги босқичда халқаро стандартларни ишлаб чиқиш нафақат универсал давлатлараро халқаро ташкилотлари, балки ноҳукуматлараро ташкилотлар, хусусан Халқаро прокурорлар ассоциацияси (кейинги ўринларда ХПА деб юритилади) томонидан ҳам амалга оширилмоқда. ХПА 1995 йилда БМТ Вена шаҳридаги идорасида ташкил этилган.

Унинг яратилишига трансмиллий жиноятларнинг кўпайиши сабаб бўлди. Унинг расмий очилиш маросими 1996 йил сентябрь ойида

Будапештда ассоциациянинг биринчи умумий йиғилишида бўлиб ўтди. Жиноятчиликка қарши курашиш учун ХПА прокуратура фаолияти самарадорлигини ошириш йўлидан борди. ХПА мақсади глобал миқёсда прокурорлар ахлоқи ва касбий хулқ-атворининг юқори стандартларини ўрнатишдан иборат бўлиб, ушбу стандартларнинг қўллаб-қувватловчи устунлари қонунийлик, адолатлилик, холислик, инсон ҳуқуқларини ҳурмат қилиш ва жиноятчиликка қарши курашиш йўлида халқаро ҳамкорликни мустаҳкамлашдир. UNODC билан биргаликда ХПА прокуратура фаолияти учун халқаро стандартларни белгиловчи йўриқномаларни яратди [17].

Прокуратуранинг халқаро стандартлари прокурорларнинг ҳуқуқий мақоми, фаолият тамойиллари, прокуратура органларини ташкил этиш ва тузилмасига қўйиладиган талаблар, лавозимга тайинлаш, малакасини ошириш, прокуратура органларининг ҳуқуқ ва мажбуриятларини белгилайди.

БМТ ҳомийлигида фаолият юритаётган ХПА саъй-ҳаракатлари барча прокуратура органлари учун умумий бўлган қуйидаги вазифаларни максимал даражада амалга оширишга қаратилган:

жиноий ҳуқуқбузарлик содир этган барча шахсларнинг самарали, адолатли, холис ва таъсирчан таъқиб этилишига кўмаклашиш;

10.12.1948 йилги Инсон ҳуқуқлари умумжаҳон декларациясида белгиланган инсон ва фуқаро ҳуқуқларини ҳурмат қилиш ва ҳимоялаш;

жиноий одил судловни амалга оширишнинг юқори стандартлари ва тамойилларига кўмаклашиш, шу жумладан, судлар хатоларига йўл

қўймаслик ёки уларни тузатишга интилган ҳолда қонун устуворлигини мустаҳкамлаш;

жиноий судлов амалиётига жиноятларни ҳаққоний ва мустақил таъқиб қилиш учун халқаро миқёсда зарур деб эътироф этилган стандартлар ва тамойилларни жорий этишга кўмаклашиш;

прокурорларнинг тезкор ва самарали халқаро ҳамкорлигига кўмаклашиш ҳамда уларга жиноятнинг уюшган ва бошқа турларига қарши курашда, биринчи навбатда, далилларни тўплаш ва тақдим этишда, оғир ва ўта оғир жиноятлардан олинган даромадларни аниқлаш, олиб қўйиш ва мусодара қилишда, қочқин жиноятчиларни жиноий жавобгарликка тортишда кўмаклашиш;

прокурорларга давлат бошқарувида коррупцияга барҳам бериш бўйича кўрилаётган чора-тадбирларни амалга оширишда кўмаклашиш;

прокурорларнинг касбий манфаатларини ҳимоя қилишга кўмаклашиш ва уларнинг жиноий одил судловни амалга оширишдаги муҳим ролини кучайтириш;

алоҳида прокурорлар ва прокуратура органлари ўртасида дўстона муносабатларни сақлаш, иш тажрибасини алмашиш, улар ўртасида касбий материаллар ва маълумотларни, шу жумладан ахборот технологияларидан фойдаланган ҳолда тарқатиш;

уюшган жиноятчиликка қарши курашиш ва жиноят процесси соҳасида халқаро ва суд ташкилотлари билан ҳамкорлик қилиш;

қиёсий жиноят ҳуқуқи ва жиноят-процессуал соҳасидаги тадқиқотларни ривожлантириш, шунингдек, ўз мамлакатларида суд-ҳуқуқ ислоҳотлари лойиҳаларида иштирок этаётган прокурорларга ёрдам бериш [18].

Ушбу вазифаларни муваффақиятли амалга ошириш учун ХПА 1999 йил апрель ойида “Прокурорларнинг касбий масъулияти стандартлари ва асосий мажбуриятлари ва ҳуқуқлари тўғрисидаги баёнот”ни [19] ишлаб чиқди ва қабул қилди, унда қуйидаги асосий қоидалар белгиланди:

прокурорларнинг ўз касбий вазифаларини мустақил равишда ва ушбу стандартларга мувофиқ бажариш қобилиятини таъминлаш учун прокурорлар ҳукуматларнинг ўзбошимчалик ҳаракатларидан ҳимояланган бўлиши керак;

прокурорлар ўз касбий вазифаларини қўрқитиш, тўсиқлар, таъқиблар, қонунга хилоф аралашувлар, асоссиз равишда фуқаролик, жиноий ёки бошқа жавобгарликка тортилмасдан бажариш ҳуқуқига эга бўлиши керак;

прокурорлар ўз касбий вазифаларини лозим даражада бажаришлари натижасида шахсий хавфсизлигига таҳдид туғилганда, уларнинг оила аъзолари билан биргаликда ҳокимият органлари томонидан жисмонан ҳимоя қилиниши шарт.

ХУЛОСА. Шуни таъкидлаш керакки, ушбу халқаро стандартлар “юмшоқ ҳуқуқ” нормаларига тааллуқлидир ва давлатларни прокуратура фаолияти соҳасидаги халқаро мажбуриятларини бажаришни тавсия этишга чақиради, лекин шу билан бирга, айтиш жоизки, Ўзбекистон давлати ўз

миллий қонунчилигида прокуратура фаолиятининг халқаро стандартларини деярли тўлиқ акс эттирган.

ФОЙДАЛАНИЛГАН АДАБИЁТЛАР РЎЙХАТИ

1. Jayawickrama, N. Hong Kong and the International Protection of Human Rights. In: Human Rights in Hong Kong / ed. by R. Wacks. Hong Kong: Oxford University Press, 1992. P. 160.

2. Всеобщая декларация прав человека (принята резолюцией 217 A (III) Генеральной Ассамблеи ООН от 10 декабря 1948 г.). URL: https://www.un.org/ru/documents/decl_conv/declarations/declhr.shtml

3. Международный пакт о гражданских и политических правах (принят резолюцией 2200 A (XXI) Генеральной Ассамблеи ООН от 16 декабря 1966 г.). URL: https://www.un.org/ru/documents/decl_conv/conventions/pactpol.shtml

4. Факультативный протокол к Международному пакту о гражданских и политических правах. URL: https://www.un.org/ru/documents/decl_conv/conventions/pactpro1.shtml

5. Второй Факультативный протокол к Международному пакту о гражданских и политических правах, направленный на отмену смертной казни (принят резолюцией 44/128 Генеральной Ассамблеи ООН от 15 декабря 1989 г.). URL: https://www.un.org/ru/documents/decl_conv/conventions/deathpro.shtml

6. Конвенция против пыток и других жестоких, бесчеловечных или унижающих достоинство видов обращения и наказания (принята резолюцией

39/46 Генеральной Ассамблеи ООН от 10 декабря 1984 г.). URL: https://www.un.org/ru/documents/decl_conv/conventions/torture.shtml

7. Минимальные стандартные правила обращения с заключенными (приняты первым Конгрессом ООН по предупреждению преступности и обращению с правонарушителями в 1955 г.). URL: https://www.un.org/ru/documents/decl_conv/conventions/prison.shtml

8. Свод принципов защиты всех лиц, подвергаемых задержанию или заключению в какой бы то ни было форме (утвержден резолюцией 43/173 Генеральной Ассамблеи ООН от 9 декабря 1988 г.). URL: https://www.un.org/ru/documents/decl_conv/conventions/detent.shtml

9. Минимальные стандартные правила Организации Объединенных Наций в отношении мер, не связанных с тюремным заключением (Токийские правила) (приняты резолюцией 45/110 Генеральной Ассамблеи ООН от 14 декабря 1990 г.). URL: https://www.un.org/ru/documents/decl_conv/conventions/tokyo_rules.shtml

10. Минимальные стандартные правила Организации Объединенных Наций, касающиеся отправления правосудия в отношении несовершеннолетних (Пекинские правила). URL: https://www.un.org/ru/documents/decl_conv/conventions/beijing_rules.shtml

11. Основные принципы применения силы и огнестрельного оружия должностными лицами по поддержанию правопорядка (приняты восьмым Конгрессом ООН по предупреждению преступности и обращению с

правонарушителями, Гавана, 1990 г.). URL: https://www.un.org/ru/documents/decl_conv/conventions/firearms.shtml

12. Координирующая роль Международной ассоциации прокуроров в борьбе с преступностью. URL: https://cyberleninka.ru/article/n/koordiniruyuschaya-rol-mezhdunarodnoy-assotsiatsii-prokurorov-v-borbe-s-prestupnostyu

13. Руководящие принципы, касающиеся роли лиц, осуществляющих судебное преследование (приняты восьмым Конгрессом ООН по предупреждению преступности и обращению с правонарушителями, Гавана, 1990 г.). URL: http://hrlibrary.umn.edu/russian/instree/Ri4grp.html

14. Кодекс поведения должностных лиц по поддержанию правопорядка (принят резолюцией 34/169 Генеральной Ассамблеи ООН от 17 декабря 1979 г.). URL: https://www.un.org/ru/documents/decl_conv/conventions/code_of_conduct.shtml

15. Жиноятчиликка қарши курашишда Ўзбекистон Республикаси прокуратура органларининг халқаро ҳамкорлиги. URL: https://uzlaw.uz/product/zhinoyatchilikka-arshi-kurashishda-zbekiston-respublikasi-prokuratura-organlarining-hal-aro-amkorli/

16. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 7 февралдаги “Ўзбекистон Республикасини янада ривожлантириш бўйича Ҳаракатлар стратегияси тўғрисида”ги ПФ-4947-сонли Фармони. Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами. 2017; 6-сон, 70-модда.

17. Джуманазарова В.К., Реховский А.Ф. Международные стандарты деятельности прокуратуры. Advances in Law Studies. 2017; 5(1). URL: https://riorpub.com/ru/nauka/article/11703/view

18. О минимальных стандартах безопасности и защиты прокуроров и их семей: декларация Международной ассоциации прокуроров 2008 года. URL: https://genproc.gov.ru/

19. Стандарты профессиональной ответственности и положение об основных обязанностях и правах прокуроров (приняты Международной ассоциацией прокуроров 23 апреля 1999 г., в редакции от июня 2017 г.). URL: https://genproc.gov.ru/